

PROLETAREC

ŠTEV.—NO. 1073.

CHICAGO, ILL., 5. APRILA, (APRIL 5,) 1928.

LETO—VOL. XXIII.

VSEBINA.

ČLANKI.

Dvojna mera in dvojno tolmačenje revolucij.
Premogovniške družbe in senatna preiskava.
Konvencija soc. stranke v New Yorku.
Dva "protivna" si tabora se srečujeta ter si
segata v roke.
Koliko je katoličanov v Zedinjenih državah.
Kdo je kriv mizerije na svetu?

IZ NAŠEGA GIBANJA.

Iz Springfielda o volitvah, uniji premogarjev
in stavki.
Klub JSZ. v Nokomisu o agendi S. P.
Iz metropole, poroča Lenčajev Tonček.
Sijajna konferenca JSZ. v Pittsburghu.
Vroči dnevi v Waukeganu.
Anton Garden bo delegat JSZ. na konvenciji
soc. stranke.
Donald J. Lotrich bo govoril na priredbi druš.
št. 634 SNPJ. v Sheboyganu.
Klubom in društvom konference JSZ. v Pa.

Ali je SNPJ. na razpotju—ali gre v pogubo,
ali naprej?
Volitve delegatov za VII. redni zbor JSZ.
Dve veliki priredbi v Detroitu.
Ivan Molek bo predaval v Waukeganu.
O skupni priredbi društev SNPJ. v Collin-
woodu.
Socialistična stranka v Penni napreduje.
Sodrugom in somišljenikom v Warrenu.
Akcija za dom "Proletarca" in JSZ.
Iz upravnštva.
Priredbe klubov JSZ.

RAZNO.

"Soba št. 11" (Guy de Maupassant).
Slepi Slavec (pesem, A. Čebular).
Operni pevec Tone Šubelj.
Vištipci.
JSPD. v Chicagu izda novo serijo delnic.
NAŠI ODRI:
"Revček Andrejček" v Sheboyganu.
Zaključna predstava dramskega odseka kluba
št. 1 JSZ. v Chicagu.

Entered as second-class matter December 6, 1907, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Published by Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba (Jugoslav Workmen's Publishing Co.) Izhaja vsak šetrtrek. Published Every Thursday. Naročnina (Subscription Rates): United States and Canada za vse leto (per year) \$3.00, pol leta (half year) \$1.75; Foreign Countries, za leto (per year) \$3.50; pol leta (half year) \$2.00.
Address: PROLETAREC, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill. — Telephone: ROCKWELL 2864.

Kaj bo z unijo premogarjev in s premogarji?

V PRVOMAJSKI številki "Proletarca" bo na to vprašanje odgovarjal s. Anton Garden, ki je delal v premogovnikih mnogo let ter bil aktiven član njihove unije. Pozna razvoj U. M. W. kot malokdo, in znani so mu progresivci, ki so v ospredju gibanja za prerojenje unije danes, predvsem John Brophy. Samo njegov članek bo vreden več, kot pa je naročnina za posamezen izvod. — O problemu premogarjev bodo pisali v prvomajski številki tudi drugi, med njimi urednik "Proletarca".

Zelo interesanten ter informativen bo članek o slovenski književnosti, ki ga je spisal Anton Kristan. Razun tega bo v nji več drugih informativnih člankov od naših sotrudnikov v starem kraju, katerih imena navedemo prihodnjič.

V razpravi o naših podpornih organizacijah so obljubili sodelovati, oziroma so spise že poslali Vincenc Cankar, predsednik SNPJ., Frank Somrak, predsednik SSPZ., John Lenko, glavni tajnik JPZ. "Sloga" in drugi. Priobčeni bodo v nji tudi članki o SSPZ. in JSKJ. z ozirom na njuni konvenciji v tem letu.

H. G. Perušek, slovenski ameriški slikar, bo zastopan v prvomajski številki, nadalje naš ameriški slovenski pisatelj Ivan Molek, ki ga poznate iz vseh drugih naših publikacij. Jože Zavertnik, ki ima veliko več sovražnikov kakor denarja, ker je pač pošten delavski borec, pride pred vas s svojim člankom, nadalje Frank Alesh, Historicus, Kozma Teleban in drugi. Zanimali vas bodo vsekakor spisi, ki jih priobčijo v tej številki naši sotrudniki Anton Slabe, Louis Beniger, Frank Novak, F. S. Tauchar, D. J. Lotrich, A. Šabec, Peter Bernik, John Terčelj, F. A. Vider itd.

Prvomajska številka "Proletarca" je najboljša publikacija te vrste v jugoslovanski literaturi. V delavski književnosti med nami nima primere.

Sodrug in somišljeniki, delujte, da pride v stanovanje vsakega našega rojaka v tej deželi. Cene so ji sledeče:

Posamezen iztis	\$.25	100 iztisov	\$ 17.00
10 iztisov	2.30	250 iztisov	37.00
25 iztisov	5.50	500 iztisov	65.00
50 iztisov	9.50	1000 iztisov	100.00

Za v stari kraj stane posamezen izvod 30c. Pošljite nam naslov prejemnika ter vsoto, drugo uredimo mi. Lansko leto smo jo poslali v inozemstvo okrog tisoč iztisov. Zanašamo se posebno na naročnike "Proletarca", da jo vsaki naroči kak izvod ali dva svojcem v starem kraju, in da po možnosti skrbe za njeno čimvečje raširjenje v vseh naselbinah v tej deželi.

PROLETAREC

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

ŠTEV.—NO. 1073.

CHICAGO, ILL., 5. APRILA. (APRIL 5.) 1928.

LETO—VOL. XXIII.

Upravištvo (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone Rockwell 2864.

RAZLIKE MED OPOZICIJAMI V DELAVSKIH ORGANIZACIJAH

“Revolucija” v A. C. W. of A. v Torontu

TISTI, ki pravi, da se bori za svobodo v uniji, v podporni organizaciji ali kjer že, ali se v resnici bori zanjo? Če pravijo fosterjevci v Amalgamated Clothing Workers, ki je ena najnaprednejših unij v tej deželi, da se bore za svobodo v nji, za pravi radikalizem, ali ni mogoče resnica naobratno? In če vodstvo take “borce” izključi, ali ni morda s tem koristilo uniji?

Kot v radikalnih unijah, tako nastopajo “odrešeniki” tudi v naprednih podpornih organizacijah, slovenskih in drugih. Čimnaprednejše so, toliko bolj kričeči se obnašajo “odrešeniki” in toliko glasneje pozivajo “ubogo rajo” na odpor proti sovražnikom, ki preže nanjo iz vseh kotov. Povsod opazamo, da “čisti”, ki so se proglasili za zvezdo vodnico, puste najreakcionarnejše unije, podporne in druge organizacije skoro pri miru, kajti svoje navale imajo usmerjene vedno na tiste, ki so v borbi proti nazadnjaštvu, izkoriščanju in ignoranci najbolj delavne.

Ena teh je vsekakor Amalgamated Clothing Workers of America, ki ima kot taka priznanje v svetovnem delavskem gibanju. “Čisti” pa so povsem drugega mnenja in so ji pod vodstvom W. Z. Fosterja in njegove “Trade Union Educational League” napravili s svojim “čiščenjem” ter “odkrivanjem” mnogo škode. Njeno glasilo “Advance” z dne 16. marca t. l. priobčuje uredniški članek pod naslovom “Revolucija, ki se ni izpolnila”, katerega tu priobčujemo. Prej naj še omenimo, da je bil urednik njenega glasila član eksekutive komunistične Workers Party, iz katere sta ga Foster in pokojni Ruthenberg izključila, ker ni hotel slepo slediti njunim navodilom. Članek se glasi:

“V tednu z dne 12. marca je bila v Toronto vprizorjena revolucija levega krila proti “režimu” unije Amalgamated Clothing Workers of America, ki pa je doživela popoln polom. In kot običajno, so to ponesrečeno, zgrešeno stvar ter njen poraz plačali oni, ki slepo verjamejo demagogom ter dirjajo z njimi čez drn in strn. Več delavcev se je valed te svoje lahkomišljenosti znašlo izven organizacije, katera edina je v stanju protektirati njibo-

ve vitalne interese pri delu, in istotako v časih brezposelnosti, kadar del ni na izbero.

Revolucija v Torontu je bila pravzaprav že davno zamišljena, toda so jo odlagali. T. U. E. L. (Trade Union Educational League), ki jo je vodila, je že dolgo zbirala svoje čete za zmagovalni povratek, da obsenči poraz, ki ga je doživela med članstvom te unije v omenjenem mestu zadnje jesen.

No, in končno je bil izdan mobilizacijski klic. Članstvo A. C. W. of A. je bilo pozvano, da nastopi z vso svojo močjo proti “kliki desnice”, kakor jo je definirala T. U. E. L. Po navodilih samega Fosterja in njegovih tez so izbrali za revolucijo najugodnejši čas — in po Fosterjevem tolmačenju je tak čas doba stavke. V Torontu pa ni bilo izgledov da nastane stavka, zato so lokalni revolucionarni maršali odločili, da so tudi pogajanja med unijo ter podjetniki za obnovitev dogovora ugoden čas za revolucijo proti “režimu.”

T. U. E. L. je ukazala razdeliti mobilizacijski oklic v delavnicah v katerih so vpisani člani A. C. W. of A., to pa ni bilo v soglasju s “kontrarevolucionarnimi” načrti centralnega odbora unije, ki je posvaril delavce, da naj se ne pečajo z “revolucionarno” literaturo te vrste. Šest članov unije, ki so ob enem člani Fosterjeve T. U. E. L., je nato sklenilo preizkusiti moč unije, in so razdelili tiskane letake “upornišva” v mnogih delavnicah. Bili so vsled tega pozvani pred odbor radi kršitve discipline, toda so odklonili priti. Odbor je nato zaključil, da so se s svojim postopanjem izključili iz unije in so s tem izgubili tudi pravico do dela v unijskih delavnicah, razun, če bi organizacija odločila njim v prilog. Takega odloka pa od nje ni bilo pričakovati, ker so prizadeti sprejemali navodila od T. U. E. L. rajše kot da bi priznali avtoriteto unije. Dva izmed suspendiranih članov sta bila odslovljena iz službe; ostale štiri je čakala enaka usoda. T. U. E. L. je hotela preprečiti to “drastično” odredbo in ker je smatrala, da je moment za “revolucijo” proti Amalgamated ugoden, je izdala oklic na vse članstvo unije v krojaških delavnicah, da naj zastavka. Okrog 500 delavcev in delavk bi bilo prizadetih. Stavkali naj bi proti unijski disciplini — kajne — strogo “revolucionarna” stavka! Dne 7. marca zjutraj bi se imela pričeti ta revolucija, toda še predno je solnce zašlo, je bila že stvar preteklosti. Izmed 500 delavcev, ki so jih proglasili za “revolucionaje”, se jih je odzvalo samo 25 pozivu. Ker je Amalgamated svoje članstvo v naprej posvarila, da naj ne nasede pozivom T. U. E. L., ni mogla drugega kakor nadomestiti one, ki so sledili zunanji agenciji rajše kot

da bi se držali svoje unije, z novimi močmi. Tako so zapeljani krojači v Torontu sedaj brez dela, kajti delavnice so pod jurisdikcijo krojaško unije.

Nekaj primer.

Ljudje, ki vodijo T. U. E. L., črpajo svoje inspiracije in strateško modrost od komunistične stranke v Rusiji. Primerjajmo torej ta slučaj v Torontu z onim v Rusiji, kjer vlada komunistična stranka.

Recimo, da omenjeno šestorico v Torontu, ki se je uprla navodilom unije A. C. W. of A. niso tvorili krojači, temveč Trocki, Zinovjev, Radek, Kamenjev, Preobraženski in Smilga ter da so organizirali separatno skupino v komunistični stranki. Recimo, da so ti važni voditelji obdrževali tajne sestanke in da so tiskali ter širili letake, v katerih so pozivali na boj proti administraciji — Stalinu in njegovim tovarišem v vodstvu komunistične stranke. Recimo nadalje, da so bili Trocki, Radek, Smilga in drugi pozvani pred strankin tribunal, da opravičijo svoje početje.

To ni samo primerjava brez podlage, kajti v Rusiji se je to res dogodilo. Opozicionalni voditelji so se res odzvali pozivu v Rusiji ter so resnično prišli pred vodstvo stranke, da se zagovarjajo ter opravičijo svoje početje; zatrjevali so, da so jih pri vsem njihovem delovanju vedno vodili najboljši nameni, ki jih goje do komunistične stranke in Rusije. Izjavili so, da so pripravljeni prenehati z opozicijskimi aktivnostmi ter se ravnati po navodilih vodstva, ako jim odpusti prestopke ter jim dovoli pravo, imeti svoja mnenja v zadevah strankine taktike. Vzlic temu so bili izključeni iz stranke ter poslani v izgnanstvo.

Vse drugače se je zadržala šestorica krojačev v Torontu. Niso se spremenili v pohlevna jagnjeta, kot so se Trocki, Zinovjev in tovariši Trocki, Radek, Smilga in drugi; niso imeli toliko drznosti, da bi pozvali delavstvo Rusije v boj proti odboru stranke, ki vodi sovjetsko unijo. Šestorica v Torontu jo je imela. Če bi ali omenjeni Rusi v svoji opoziciji tako daleč kot šestorica krojačev v Torontu, bi bili postavljeni ob zid v teku štiriindvajsetih ur in kroglice iz pušk bi pokončale njihova življenja.

Naj nam voditelji Rusije oprostite to primerjanje. Vemo, da Torontski "revolucionarji" nimajo pravice, niti v njihovem malem merilu, do upoštevanja kot ga imajo izključeni ruski opozicionalci. Torontska "revolucionarna" šestorica ni ne gradila organizacije, niti ni mnogo pomenila v nji . . .

Dejstva, ki jih ljudje v organizacijah ne smejo prezreti.

Mogoče se bo komu zdelo to primerjanje nepravilno, kajti kako naj vzporejamo lokalno unijo v kakem Torontu s svetovno velesilo prvega reda, ki si teše pota skozi epohalne zgodovinske konflikte?! Ampak v jedru je stvar enaka. Temeljni zakoni unije v Torontu in velike sovjetske unije z ozirom na organizacijo so isti.

Stalinova vlada v Rusiji, ki funkcionira potom komunistične stranke, nastopa, kadar ima opravka z opozicijo, na podlagi istih principov, kot postopa kaka lokalna unija v posameznem mestu. Če kdo ovira državno mašinerijo v Rusiji, je to veliko večja reč kot pa če nadleguje kaka T. U. E. L. krojaško unijo v Torontu. Ker pa vemo, da je sovjetska vlada trdno zasidrana in če vzlic temu ne more prenesti opozicije katera ji je neprijetna pri njenem delu, čemu naj bi se pričakovalo, da bi krojaška unija v Torontu mirno gledala, kako ji ka-

ka zunanja agencija izpodkopava tla s pozivi na stavko in kako ji ruši njeno avtoriteto? Opozicija v ruski komunistični stranki ni storila nobenega velikega prestopka, a je bila vzlic temu kaznovana z vsem, razun s smrtjo. Torontski "revolucionarji", ki se vedno opirajo na Rusijo, so šli v svojem postopanju proti unijski disciplini do skrajnosti, in danes se delajo silno nezadovoljne, ker so izločeni iz organizacije katero so hoteli ali osvojiti ali jo uničiti.

Tisti, ki v uniji vodijo vojno s takimi motivi, ne smejo pričakovati, da jih po božala. Proglašali so jo za sovražni tabor, in je naravno, da "sovražnik" odbija napade in se brani. Organizacija mora biti organizacija, ne pa skupina med seboj borečih se taborov.

Napačno pojmovanje notranjih bojev.

Najslabše pojmovani v delavskem gibanju so nespoznanosti. Administracije in opozicije v tem enako greše. Kritično mišljenje je potrebno, ker daje organizacijam življenje. Četudi včasih boji radi taktike gredo dalj kot je koristno za organizacijo, je vendarle vsaki potrebno, da od svojega članstva ne zahteva misliti po navodilu. Če pa kaka skupina usiljuje ali izrablja notranje nespoznanosti samo radi svoje posebne politike, ki nima z interesi prizadete organizacije ničesar skupnega, je posledica vselej stagnacija in demoralizacija. Vsako gibanje se takih skupin brani in vsaka stori kar more, da jih prepreči.

Skupina v Torontu ni bila navdahnjena s kakimi konstruktivnimi nameni, kajti cilj ji je bil edino oblast za strujo, ki v uniji nima zaslombe. Dokaz za to je, da se je njenemu "revolucionarnemu" pozivu za stavko odzvalo izmed 500 samo 23 delavcev. Nad unijo je hotel zagospodovati element, ki ni v nji, ampak zunaj, in ji ne želi dobro. Pravico sanjati o revoluciji moramo braniti tudi v Torontu, kakor povsod drugod, toda prostor za revolucionarje torontske sorte je otroški vrtec, ne pa delavsko gibanje."

Citiramo ta članek, prvič, ker je A. C. W. of A. izmed vseh ameriških unij sovjetski Rusiji največ pomagala, in ker je bila komunističnemu gibanju v Ameriki prva leta po vojni najbližja, to je, najbolj naklonjena. Ko pa je spoznala, da nima opravka z revolucionarnimi komunisti ampak z revolucionarji ki bi spadali v otroške vrtece, in z agenti provokatorji, je morala taktiko spremeniti. Svojo zmoto je prilično popravila in jo še vedno popravlja. Iz nje se lahko uči tudi marsikatera druga organizacija, ki je bila enako zagrešeno tolerantna in je dopuščala, ali pa še dopušča, da ji ukazujejo in rujejo v nji ljudje, ki so zunaj nje in jih ne vodijo nobeni konstruktivni, pač pa samo destruktivni motivi.

Albin Čebular:

SLEPI SLAVEC.

Koliko zlata na svetu!
Koliko je listov v cvetu! —
Jaz ubog sem med gorami,
sam le z mojimi solzami . . .

Premogarji, premogovniške družbe in senatna preiskava

Po preiskavi, ki jo je vodila posebna senatna komisija v stavkovnih okrožjih v Pennsylvaniji, so se začela zaslišavanja v Washingtonu. O obisku senatorjev v Penni, kakor o zaslišanju predsednika unije John L. Lewisa in W. G. Wardna od Pittsburgh Coal kompanije v Washingtonu smo poročali v prejšnjih številkah. Za njima so prišli na vrsto operatorji, predstavniki železniških in drugih družb ki vplivajo na premogokopno industrijo, John D. Rockefeller Jr., Charles M. Schwab, R. B. Mellon, duhovniki, časnikarji, distriktni odborniki unije premogarjev itd.

Situacije preiskava ni izpremenila. Člani komisije, posebno nekateri, so skušali vplivati na barone, da naj bodo popustljiviji, kajti razmere, v kakršnih žive premogarji, so neznosne. Predstavniki družb so v odgovor hlinili prijaznost, zatrjevali, da jim je mnogo na tem da vlada med njihovimi delavci blagostanje in zadovoljnost, nekateri pa so sneli krinko ter rekli, da ne marajo imeti z unijo nikakega opravka. To so predvsem družbe, ki operirajo v West Virginiji ter Pittsburgh Coal kompanija. Westvirginske družbe so senatni komisiji odklonile vpogled v njihove knjige. Komisija je namreč hotela dognati kolikšni so produkcijski stroški v W. Va., in v ta namen bi morali pregledati poslovne knjige. "Senat nima te pravice, in mi knjig ne damo," se je glasil kratek odgovor. Senat jo sicer ima, toda ako si bi jo hotel v tem slučaju izvojevati, se bi moral poslužiti sodišč. Predno bi stvar prišla pred vrhovno sodišče, bi vzelo par let. Komisija se bo vsled tega zadovoljila le z odgovori, ki jih ji operatorji hočejo dati prostovoljno. Sicer pa je s svojim delom v glavnem končala.

Zaslišavanja so bila interesantna; onim, ki se zanimajo za socialne in gospodarske probleme, nudijo bogat material. Dokazujejo predvsem nemočnost ameriškega delavstva in pa zgrešenost ameriškega liberalizma, ki bi rad srečno delavstvo in dobre kapitaliste. Eden senatorjev je v argumenetiranjih izjavil, da se premogovniška industrije pomika na stopnjo, kjer bo socializacija najbrž neizogibna. Druge je pretresel mraz, kajti to bi bil socializem! In so govorili rajše o trustiziranju, o centralni agenciji ki bi kontrolirala prodajo premoga in take reči. Vse v prilog privatnega lastništva, zato, da bi se morda potem tudi premogarjem boljše godilo.

Senatorji in odvetniki premogarske unije so spraševali mogotce o tem in onem ter jih silili, naj povedo, kaj mislijo glede unije, nizkih plač, pretepanja stavkarjev po posebni policiji, izganjanju premogarskih družin iz kom-

panijskih stanovanj itd. Nekateri so bili v zadregi, drugi so odgovarjali arogantno, kajti kdo jim kaj more? Kdo je sploh v senatu, da jim kaj hoče? Dobri ljudje so jih pozvali, da jih opozore na bedo premogarjev, na neznosne razmere ki vladajo v nekaterih revirjih, pripovedovali so jim o otrocih ki hodijo pozimi na okrog bósi ker ni sredstev za obuvala; pripovedovali so jim o umiranju otrok in žen vsled pomanjkanja zdravil ter hrane, in gospodje baroni so poslušali, eden izmed njih pa se je razjezil ter dejal, da to kompanije ničesar ne briga.

Senatna preiskava ni dosegla drugega kot to, da je opozorila ameriško javnost na stavko premogarjev, in da tudi tisti premogarji ki delajo nič ne vedo o prosperiteti in ameriškem živlenskem standardu. So brez civilnih svobodščin, kajti nad njimi gospodarijo kompanije s svojo politično, gospodarsko in fizično silo.

Dne 1. aprila je potekla začasna pogodba tudi v krajih, kjer je bilo prošlo jesen sklenjeno premirje. Najvažnejši je Illinois, kjer so se kompanije tudi začele ukvarjati z mislijo, da bi proglasile odprto delavnicó.

Kaj je izhod? Poznajo ga zelo dobro člani preiskovalne komisije, odborniki unije, pozna ga vlada in še marsikdo, ki ni radikalec, toda ga nočejo videti, kajti temeljni izhod je socializacija premogokopne industrije. Eni si ne upajo, drugi pa ga nočejo priznati. Kajti če danes socializirajo premogovnike, bodo jutri morali podružabiti prometni sistem in tako bo šlo naprej in naprej v socializem. Socializma pa zagovorniki in branitelji sedanjega ekonomskega reda nočejo. Ta pride le, ako ga delavstvo hoče, se zanj organizira ter vsposobi.

Konvencija socialistične stranke dne 13. aprila v New Yorku

V petek dne 13. aprila bo v Manhattan Opera House, ki je eden največjih newyorških avditorijev, otvorjena konvencija ameriške socialistične stranke. Otvoritveni ali "keynote" govor bo imel Morris Hillquit; pozdravne govore bodo imeli kongresnik Victor L. Berger, socialistični župan mesta Reading J. Henry Stump, James H. Maurer, milwauški župan Daniel W. Hoan, Norman Thomas, Cameron King iz Californije in drugi. Otvoritvena seja bo manifestacijskega značaja in udeleži se jo več tisoč ljudi. Radio postaja WEVD bo seznanjala delavstvo po vzhodu o poteku konvencije in radioavdijenca bo lahko čula s te postaje tudi otvoritvene govore.

Konvencija socialistične stranke je prva nominacijska konvencija v tem letu. Nominirala bo predsedniškega in podpredsedniškega kan-

V PRIHODNJI ŠTEVILKI

bo v uvodniku podana slika, s kakšnimi sredstvi razpolagajo kapitalistične stranke v svojih kampanjah. Čitajte v tej članek o sporih v A.C.W. of A. Nadalje članek o senatni preiskavi ter njenih zaključkih z ozirom na razmere med premogarji in druge. Zelo zanimivi so dopisi. Čitajte jih!

didata, razpravljala o predlogih za reorganizacijo, katerih cilj je pojačanje socialistične stranke kot organizacije, sprejela bo volilni program in razpravljala o vseh važnih problemih. Zborovala bo štiri dni. Otvoritvena seja bo, kot omenjeno, manifestacijskega značaja, svoje posle pa bo konvencija reševala v soboto, nedeljo in ponedeljek (14.-15.-16. aprila). Poslednje tri dni se bo vršila v Finski dvorani, 2056 Fifth Ave. blizu 120. ulice, v kateri je bilo že mnogo socialističnih konvencij, med njimi tudi ona l. 1920, ki je nominirala E. V. Debsa poslednjič za predsedniškega kandidata. Debs je bil tedaj v ječi v Atlanti. L. 1924 je socialistična stranka na svoji konvenciji v Clevelandu indorsirala za predsedniškega kandidata R. M. LaFolletta, v namenu, da na ta način uglajuje pot za ustanovitev velike ameriške delavske stranke. Letos je socialistična stranka edina, ki pride v predsedniški volilni kampanji v poštev kot "tretja stranka". Mnogi socialisti se že dolgo trudijo, da pridobe za sodelovanje z njo tudi druge skupine, ki so delovale l. 1924 v konferenci za progresivno politično akcijo in za izvolitev LaFolletta in se niso povrnila v stare stranke. Koliko so uspeli, bodo pokazala poročila socialistični konvenciji v New Yorku, o kateri bomo čitatelje točno obveščali.

Socialistična stranka v Penni napreduje

Socialistična zmaga v mestu Reading, v okraju Berks, Pa., je največ pripomogla naglemu naraščanju članstva socialistične stranke v Penni, posebno še v okolici Readinga. Ustanavljajo se nove postojanke, imenik naročnikov socialističnih listov se veča in med ljudstvo prihaja več in več zanimanja za stranko, ki je prišla na krmilo Readinga s tako veliko večino proti združeni opoziciji.

Večje zanimanje je pensylvanski S. P. pripomoglo, da se je iznebila dolga, narejenega v kampanjah, in se lahko z vso močjo posveti organizatoričnemu ter kampanjskemu delu v tem letu.

Guy de Maupassant:

SOBA ŠT. 11

(Konec.)

Sredstvo, ki se ga je posluževala, je bilo čudovito preprosto. Izmislila si je dobrodelne in pobožne sestanke, h katerim je res mnogokrat hodila, toda jih tudi pogosto zamujala. Njenemu možu je bilo znano njeno dobrodelno delovanje, saj ga je dovolj drago stalo, in sumil ni ničesar. Ko je bil torej dogovorjen sestanek, je rekla doma pri obedu pred služkinjo: "Danes zvečer grem v društvo za nabavo volnenih pasov za paralične starce." In odšla je proti osmim zvečer, se ustavila za nekaj časa v družbi, nato je prehodila različne ulice, tekala sama skozi uličice, dokler ni prišla do kakega temnega kraja, kjer ni bilo cestne svetilke in kjer je ni mogel nihče videti. Tam si je vzela klobuk z glave ter si posadila nanjo avbo, kakršno nosijo služkinje in katero je prinesla pod plaščem seboj. Nato si je prepasala bel predpasnik, ki ga je imela skritega, klobuk in plašč pa je zavila v veliko ruto, katero je tudi imela seboj. Nato pa je šla veselo in lahkosrčno naprej in izgledala je, kakor mala služkinja, ki gre ven po naročilu svoje gospodinje. Kdo bi tudi mogel spoznati v tej vitki in prožni hišni gospo Amandon-ovo?

Ko je prispela do "Zlatega konjička", je odšla v svojo sobo, od katere je imela ključ. Ko je šla spodaj mimo lože, je mrmral debeli krčmar: — Saj to je vendar gospodična Klarisa, ki gre spet na svoj ljubavni sestanek. — Lisjak je sicer nekaj vohal, toda, ker je bil pameten, ni hotel dalje prodirati v stvar. Gotovo pa je bil zelo presenečen, ko je pozneje čul, da je ta njegova podnajemnica gospa Amandon-ova, gospa Margerita, kakor so jo imenovali v Perthuis-le-Long. To strašno odkritje je bilo tako-le povzročeno:

Gospodična Klarisa ni prišla nikoli dva zaporedna večera k sestanku. Tega ni storila nikoli, ker je bila preveč previdna in oprezna. In krčmar, Troveau, je to dobro vedel, ker je ni tekom vseh osmih let nikoli videl dva večera zaporedoma. Bil si je tega tako gotov, da je celo večkrat oddal njeno sobo za noč, če so bile vse ostale sobe njegovega hotela oddane.

Zadnje poletje je odšel gospod predsednik Amandon za teden dni na potovanje. Bilo je v juliju. Gospo Margerito je mučila njena poltena sila, in ker se ji ni bilo bati, da bi bila presenečena, je vprašala svojega ljubimca, lepega majorja de Varangellesa, nekega torka zvečer, ko je odšel od nje, če bi se lahko naslednjega dne zopet sestala. On pa je vprašal: — Na kakšen način?

In tako sta se domenila, da se snideta zopet naslednjega dne, v torek zvečer, ob navadni uri. Ona mu je tiho dejala: — Če prideš ti prvi, dra-

gec, kar leži in me počakaj. — Nato sta se objela in se razšla.

Ko je krčmar Troveau naslednjega dne ob desetih dopoldne čital svoj časopis, je zaklical svoji ženi, ki je skubila na dvorišču perutnino: — Stara, zdaj imamo kolero v deželi; včeraj je umrl neki moški v Vauvigny. — Nato pa je odložil časopis in ni mislil več na to, ker je imel polno hišo gostov in ker mu je podjetje cvetelo.

Proti poldnevu je prišel neki potnik, in sicer peš; bil je neke vrste turist. Najprej si je ukazal prinesiti absinta, katerega je izpil dvoje čašic, nato je zajtrkoval, zatem pa — bilo je namreč zelo vroče — je izpil liter vina in gotovo dva litra vode. Po vsem tem je izpil tri škodelice kave. Ko je to pospravil, je izjavil, da mu ni nič posebno dobro ter je prosil, naj mu dajo sobo, v kateri bi lahko kaki dve uri spal. Ker so bile vse sobe oddane, mu je odkazal krčmar, ki se je glede tega prej posvetoval s svojo ženo, Klarisino sobo.

Mož je odšel v sobo. Ker ga ni potem nihče videl priti iz sobe, ga je šel okoli petih popoldne krčmar klicat.

Toda, kako presenečenje: gost je bil mrtev! Krčmar je šel po svojo ženo: — Pomisli, turist, ki je šel ležat v sobo št. 11, je menda umrl!

Žena je pričela viti roke: — Moj Bog, ni mogoče! To je kolera!

Krčmar je zmajal z glavo: — Ne, jaz bi prej verjel, da ga je zadela kap na možgane; ves je črn, kakor vinska usedlina.

Toda prestrašena žena je odvrnila: — Nikomur ne smemo povedati tega; ljudje bodo misliti, da je umrl za kolero. Pojdi in naznani stvar pri gosposki, sicer pa o vsem molči! Odnesejo naj ga ponoči, da ne bo kakega zglodovanja.

Krčmar pa je zašepetal: — Gospodična Klarisa je bila včeraj tu, soba je danes torej prazna. — In pozval je zdravnika, ki je konstatiral smrt, in sicer vsled nerednega delovanja prebavljivih organov. Nato se je krčmar domenil s policijskim komisarjem, da se bo truplo odstranilo okoli polnoči, tako da ne bo v hotelu nihče ničesar vedel.

Bila je komaj deveta ura, ko je smuknila gospa Amandonova skrivaj po stopnicah v hotelu pri "Zlatem konjičku", ne da bi jo bil kdo opazil. Prispela je do svoje sobe, odklenila vrata in vstopila. Na kaminu je gorela svetilka. Mlada žena se obrne k postelji. Major je že ležal, toda zavesa pri postelji so bile zagrnjene.

Gospa je zaklicala: — Samo trenotek, ljubček, takoj pridem! — Nato se je naglo slekla in stopila k postelji. Ker ji ni major ničesar odgovoril, je vprašala: "Ali spiš, dragi?" Nato se je pričela smehljati in sama seboj govoriti: — Hm, spi... To je smešno. — Odgrne odejo in smukne v posteljo. Nato objame otrdelo truplo turista ter ga poljubi na usta, da bi ga zbudila.

Naslednjo sekundo je obstala nepremična, preveč prestrašena in zgrožena, da bi mogla za-

popasti strašno stanje stvari; ledeni mraz nepremičnega trupla jo je prešinil s tako grozo in strahom, da njen razum sploh ni bil sposoben logične misli. Tresoč se po vsem telesu, je skočila s postelje in z naslednjim skokom je bila pri kaminu. Tam je zgrabila svečo ter stopila nazaj k postelji, da vidi, kaj je. In ugledala je strašen obraz, ki ga sploh ni poznala; obraz, črn in zabuhel, z zaprtimi očmi, obraz grozanske grimase.

Zakričala je presunljivo, kakor znajo kričati ženske, spustila je svečo, planila k vratom ter stekla gola po hodnikih, neprestano kričeč in tuleč.

Trgovski potnik, ki je spal v sobi št. 4, je planil takoj na hodnik ter prestregel žensko v svoje roke. Osupel je vprašal: "Kaj pa je, moj lepi otrok?"

Ona je zajecjlala: "V moji sobi... v moji sobi... so nekoga umorili."

Pojavili so se tudi ostali potniki, krčmar sam je prestrašen prihitel in mahoma se je pojavil koncem hodnika tudi major. Komaj ga je ugledala, je planila k njemu ter vzkliknila: "Rešite me, rešite me, Gontran; v najini sobi so nekoga umorili."

Pojasnitev je bila težavna. Toda krčmar je povedal resnico ter prosil, da se gospodično Klariso izpusti; on da s svojo glavo jamči zanjo. Toda potnik, ki je prvi planil iz sobe, je zatrjeval, da gre tukaj za zločin ter je nagovarjal tudi ostale goste, da bi preprečili izpustitev gospodične Klarise in njenega ljubimca.

Tako sta morala počakati prihoda policijskega komisarja, ki jima je sicer dal nazaj njuno svobodo, toda ni bil molčeč.

Naslednjega meseca je odpotoval gospod Amandon v drugi kraj, kjer je dobil boljše situirano mesto in bil je pomaknjen v višji činovni razred. —

Anton Garden bo zastopal J. S. Z. na konvenciji socialistične stranke

Sodrug Anton Garden bo delegat Jugoslovanske socialistične zveze na konvenciji socialistične stranke v New Yorku, o kateri je članek na drugem mestu v tej številki. Narodnostne federacije zastopajo na strankinih konvencijah navadno tajniki, ker pa je tajnik s. Chas. Pogorelec zelo zaposlen v upravnistvu "Proletarca" ter v tajniškem uradu, je eksekutiva JSZ. izvolila za delegata s. Antona Gardna v Clevelandu, ki je ob enem eden izmed delegatov ohijske socialistične stranke. JSZ. bo imela v sodrugu Gardnu dobrega zastopnika, ker pozna naše gibanje in je tudi sam aktiven v njemu, in enako dobro pozna razvoj socialistične stranke, unij in drugih delavskih političnih ter strokovnih organizacij. S. Garden je študiral v delavskem kolegiju v Brookwoodu, N. Y. Dne 19. maja pride na zbor JSZ., kateremu bo poročal o newyorški konvenciji. Poročal bo o nji tudi našim listom.

Dva "protivna" si tabora se srečujeta ter si segata v roke

Klerikalci in komunisti, kajne, to ne gre skupaj. A med Ameriškimi Slovenci je tudi to mogoče. "Gladijator", "Glas Svobode", "Amerikanski Slovenec", "Delavec", "Glasilo KSKJ", "Ameriška Domovina" in "Radnik" so bili v boju proti konstruktivnemu delu že večkrat eno. V prošlem letu npr. so se zedinili v borbi proti SNPJ. in njenim gospodarskim stikom z delavskim združništvom na Slovenskem. Komunistično "Enotnost" v Ljubljani so tedaj kopirali vsi omenjeni listi, vsi dobrovedoč, da zavija in laže. Ampak cilj vseh je bil enak. V interesu svojega biznisa se je spustil v boj proti zvezi SNPJ. s slovenskim delavskim združništvom v starem kraju tudi odvetnik dr. Černe, ki je po prepričanju pristaš klerikalcev. Vsi omenjeni listi so se ga poslužili ter priobčevali njegove izjave. Nekateri posamezniki so z njim tudi korespondirali, potem pa so se hvalili naokrog, češ, sedaj jih imamo, dobili smo podatke iz starega kraja!

Tako so grmeli složno skupaj v interesu agentov, privatnih bank in nazadnjaštva. Nekateri so imeli celo toliko predrznosti, da so to ruvarjenje krstili za boj proti reakciji in korupciji v SNPJ.

"Edinost" in njen naslednik "Amerikanski Slovenec" je rad posegel v predale "Delavske Slovenije" ter zajemal iz njih. Tudi "Ameriška Domovina" se je posluževala te prilike in izgleda, da se je bo še. Še celo Ivan Zupan, urednik "Glasila KSKJ.", se ni bal umazati prstov, ko je prepisaval iz "Enotnosti" in drugih "delavskih" listov take sorte kako stvar, ki se mu je zdela pripravna v boju proti socialističnemu delavstvu in konstruktivnemu delavskemu gibanju v obče.

"Amerikanski Slovenec" je koncem februarja t. l. porabil v svoje namene dopis "komunistke" Mary Dernač, ki je izšel v "Delavcu". V njemu Mary dolži socialiste, da dele podporo stavkarjem krivično, in hinavsko pobožni urednik je njene trditve hitro ponatisnil, za naslov pa je zapisal: "Stvar, ki bo marsikomu oči odprla". Če že komuniste prezirajo, kako šele prezirajo pri delitvi podpore reveže stavkarje, ki so katoliškega prepričanja, povdarja "Amerikanski Slovenec".

Delavcem stavkarjem v vzhodnem Ohiju je znano, da pomožni stavkovni odbor slovenskih rudarjev ne prezira nikogar. Ena prvih pošiljatev, ki jih je dobil, je bila večja vsota od JRZ., in velik zaboj obleke od JSZ. Slovenci katoliškega prepričanja niso dali v fond JRZ. ničesar, a sedaj so bili deležni podpore v isti meri kot drugi potrebni rojaki rudarji. Koliko je poslala stavkarjem tista Zveza, za katero so med vojno kolektali po farah klerikalci?

Stavkovni pomožni odbor v vzhodnem Ohiju ne dobi od KSKJ. nobene podpore, da bi jo delil potrebnim rudarjem. Dobi pa jo od društev SNPJ., socialističnih klubov in posameznih članov JSZ. Ali se jo deli pristašem samo ene struje? Ne. Deli se jo vsem. Joseph Snoy v Bridgeportu, O., ki je tajnik pomožnega odbora, piše z ozirom na omenjeno opazko v "A.S." med drugim:

"Tukaj v Bridgeportu sta dve društvi, ki spadata k KSKJ., in vselej, ko se je delila denarna podpora, sem peljal Naceta Zlembergerja, predsednika pomožnega odbora, v hiše članov omenjenih društev, kot v hiše članov SNPJ., čeravno ta odbor ni prejel nikakšne pošiljatev od katoliških organizacij. Na prepri-

čanje naš odbor pri delitvi podpore niti najmanj ne gleda. Kadar smo delili obleko, so bili obveščeni tudi člani in članice katoliških društev. Če je "Am. Slovenec" za resnico, čemu se ni obrnil za podatke na M. Hočevarja, v Bridgeportu ki je član glavnega nadzornega odbora KSKJ.?

Mi se zavedamo da so na stavki premogarji in da je njihova zmaga odvisna od sloge. Mi se borimo za svoje pravice kot delavci, in pri tem se ne vprašujemo kake vere je kdo ali h kateri stranki pripada.

Teh natolcevanj in krega bi med ohijskimi premogarji ne bilo, če jih ne bi zanesli sem ljudje, ki jim je vseeno če zmagamo ali propademo. Mary Dernač ne bi pisala tistega dopisa ako bi jo ne imeli pod vplivom zunanji ljudje, in lažljivo pobožni urednik "Am. Slovenca" bi se moral zateči kam drugam, če se hoče na vsak način ubraniti resnici."

Jos. Snoy, kot dokazuje ta njegov komentar, se je čudil zlobnosti in površnosti klerikalnega urednika, češ, ako bi imel poštene namene, bi se obrnil preje na Mr. M. Hočevarja, ki je glavni odbornik KSKJ., kajti ta bi pojasnil, da se pri delitvi podpor nikogar ne prezira.

Ampak Snoy se je nad Hočevarjem motil, kajti slednji je priobčil na Snojev komentar dopis v "A.S.", kjer ga kritizira, namesto da bi kritiziral urednika pri klerikalnem glasilu. Ako bi Hočevar storil slednje, bi ravnal pravilno, kajti vedeti bi moral, da je laž grda tudi ako laže urednik katoliškega "A.S."

Kdo je kriv, da je na svetu toliko mizerije vzlic bogastvam?

V Zedinjenih državah je mnogo bednih ljudi, tri milijone brezposelnih, mnogo samomorov, vsled bede, tisoče slučajev bolezni, ki so ozdravljivi, pa ni sredstev za zdravlila in postrežbo.

In vendar bi lahko samo v tej deželi živelo še dvajset milijonov ljudi, in vsi kar jih že ima, udobno — če, če bi "ne bilo vse tako urejeno kot je".

Rumunija je dežela, ki jo je natura obdarovala z velikimi bogastvi, pa je vendarle bedna. V Jugoslaviji je tisoče ljudi, ki bi se radi izselili za kruhom, a ga je doma veliko, samo speči ga ne znajo.

Argentina ima še ogromna rodovitna zemljišča, ki jih nihče ne obdeluje, ima jih Brazilija in mnoge druge države, milijoni pa trpe glad.

Krivda za tako stanje ne nosijo samo vladarji, ne ekonomska uredba kakršna je, ampak nosi jo človeštvo kot celota. Vse kar ima, je odsev družbe kot celote. Napreduje samo toliko v kolikor se dviga kot celota.

Koliko je katoličanov v Zedinjenih državah

Oficielna katoliška statistika pravi v knjigi "Catholic directory" za leto 1928, da je v Zedinjenih državah 19,689,042 katoličanov, ali 205,753 več kot l. 1926. V mestu New York je glasom te statistike 1,273,291, v Chicagu 1,250,000, v Bostonu 999,000, in v Philadelphiji 785,585 katoličanov.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA.

DOPISI.

DVE VELIKI PRIREDBI V DETROITU.

DETROIT, MICH. — Klub št. 114 JSZ. živahno napreduje, bilo v članstvu ali v aktivnostih. Na seji dne 25. marca je izvolil zastopnike v mestno organizacijo stranke (City Central Committee). Od kar ima soc. stranka v Detroitu svoj lastni lokal, je postala jako živahna, kar vpliva dobro na ves naš pokret v tem mestu.

V nedeljo 27. maja priredimo velik koncert v H. N. Domu na Kirby Ave., na katerem vprizori clevelandski zbor "Zarja" opereto "Kovačev študent". Zanimanje za to priredbo je že sedaj veliko. Vse jugoslovanske organizacije prijateljsko prosimo, naj ne prirejajo zabav na ta dan.

V nedeljo 8. aprila ob 2. popoldne bo konferenca detroitskega članstva soc. stranke na 527 Holbrook. Razpravljalo se bo v glavnem o agendi za konvencijo soc. stranke, ki začne z zborovanjem 13. aprila v New Yorku.

V nedeljo 6. maja priredi pevski zbor "Svoboda" prvič po dolgih letih velik koncert in na sodelovanje so povabljeni vsi slovenski pevski zbori. Program bo obširen in aranžiran tako, da bodo udeleženci imeli resničen užitek. Zbor "Svoboda" je šel skozi mnoge teškoče in jih je preстал. Za ta koncert se trudi, da bo izvajal čimboljše. Naj mu občinstvo z obilno udeležbo pokaže naklonjenost, ker jo zasluži.

Na Six mile Rd., peto poslopje East od Woodward Ave. je "Svoboda" najela stalne prostore za shajališče in vaje. Vsi, ki ste za zgraditev močnega zbora, ste vabljeni k "Svobodni".

Publicijski odbor kluba št. 114 JSZ.

IZ SPRINGFIELDA O VOLITVAH, UNIJI PREMOGARJEV IN DRUGEM.

Letos imamo vojno med kandidati, ki se tepejo za sedeže, na katerih bodo izbranci sedeli prihodnja štiri leta. Stene, oglaševalne deske, dvorane ter javni prostori sploh so polni reklamnih gesel in slik kandidatov. Vsi obljubujejo — nihče med njimi ne misli ničesar dati, ker pač vedo, da imajo opravka z nemislečo maso. Ko to opazujem, mi prihaja na misel starokrajski semenj. Mešetarji, prodajalci in kupčevalci. Taka je ameriška volilna kampanja v znamenju kapitalističnih strank. Dokler se ljudstvo ne nauči misliti, bodo politični mešetarji barantali za njegove glasove.

Pravijo, četudi ne ravno med premogarji, da je ta dežela polna prosperitete. Kje in za koga? Kje je stroka delavcev, ki je sigurna stalnosti dela, ki ga opravlja, in zaslužka, ki ga prejema? Take sigurnosti za ameriške delavce ni. Štiri do pet milijonov brezposelnih je en dokaz.

Borba premogarjev v Penni, Ohiju in drugod je ena največjih v poznejši zgodovini ameriških unij. Je velikanska zato, ker so stavkarji izpostavljeni trpljenju, kakor da je vojna v deželi, vojna v najožjem pomenu besede, kot so jo tolmačili v Evropi v dobi svetovne vojne.

Po enem letu stavke premogarjev v Pennsylvaniji in Ohiju je stopil tudi južni Illinois ponovno na pozorišče. Zveza premogovniških družb v Illinoisu je sklenila, da se ne bo več pogajala z unijo rudarjev kot celota, temveč je prepustila posameznim operatorjem, da se ravnaajo kakor se jim zdi najboljšje. Med premogarji v Illinoisu je brezposelnost velika že dolgo — stavka ali ne stavka. Sedaj bo zopet povečana, in enako bo narasla tudi konfuzija.

Taktika separatnih pogodb se je izkazala za škodljivo in čimprej U. M. W. z njo preneha, toliko boljše za unijo v celoti.

U. M. W. je ena najbolj znanih ameriških takozvanih *International unij*. Za seboj ima podporo Ameriške delavske federacije, in tudi mnogo političarjev ji je naklonjenih. Marsikaj list ji piše v prilog. Vse to ji ne koristi, koristila pa bi nji kot drugim unijam delavska politična organizacija.

U. M. W. se muči; A. F. of L. se trudi; posamezni "delavski prijatelji" se trudijo. Vsi skupaj ne predstavljajo sile, ki bi bila kos protisili. Kapitalistični interesi so organizirani, posedujejo vso politično moč, vse po zaslugi delavcev, ki glasujejo za kandidate profita ne da bi vedeli kaj počenjajo. Če bi ti stotisoči in milijoni ameriških delavcev glasovali zase in se organizirali za svoje interese, pa bi imeli v tej deželi že marsikaj kar bi služilo splošni blaginji delavskega ljudstva. — *John Goršek.*

KLUB J.S.Z. V NOKOMISU O AGENDI S.P.

NOKOMIS, ILL. — Klub št. 128 JSZ. je na svoji redni seji dne 18. marca razpravljal o agendi soc. stranke, in med drugim zaključil, da ne podpira lokala v Horiconu, Wis., v njegovem predlogu, da ustanovi soc. stranka podporno organizacijo, prvič ker je to danes nevaren eksperiment, drugič, ker je za soc. stranko važnejše, da vodi propagando za državno zavarovanje, to je, da prevzame država funkcije ki jih danes vrše podporne organizacije.

V vprašanju prohibicije se naš klub strinja s predlogom za agendo, ki pravi, da naj bo stališče socialistične stranke dovolitev lahkih vin in piva, toda produkcija in distribucija mora biti pod strogo državno kontrolo.

Kar se tiče delavskih razmer, smo delali do srede marca le po par dni v tednu, potem pa bol stalno; s 1. aprilom je namreč potekla začasna pogodba med unijo in zvezo illinojskih operatorjev, pa so v nekaterih rovih delali toliko več dni, da so napravili zadostne rezervne zaloge. — *Rok Božičnik.*

DONALD J. LOTRICH BO GOVORIL NA PRIREDBI DRUŠ. ŠT. 634 S.N.P.J. V SHEBOYGANU.

SHEBOYGAN, WIS. — Mladinsko, angleško poslujoče društvo "Moderns", št. 634 SNPJ., bo imelo v nedeljo 29. aprila ob 2. popoldne v Fludernikovih dvorani svojo prvo priredbo, na kateri bo govoril Donald J. Lotrich, predsednik čikaškega društva "Pioneer".

Članstvo SNPJ. ter vse drugo slovensko občinstvo v Sheboyganu vljudno vabimo, da poseti to priredbo

v največjem številu. Posebno apeliramo na starše, da privedejo mladino, kajti D. J. Lotrich bo govoril angleško in on je privlačen govornik posebno za mladino in tudi starejši so vselej veseli njegovih besed. Seznanil bo mladino s principi SNPJ. in pripomogel, da bo naša priredba izpadla čimboljše. Naj tudi omenimo, da je to društvo včlanjeno v Izobraževalni akciji JSZ., ker se zaveda njenih nalog.

Na svidenje v nedeljo 29. aprila.—Pripravljajni odbor.

IZ METROPOLE.

CLEVELAND, O. — Postavljamo se s svojo velikostjo, a v "zunanje" liste komaj da se tu in tam oglašimo s kratkimi noticami. V "Proletarcu" prednjači z njimi naš aktivni Krehelj. Smo zaposleni, eni z delom, drugi z brezposelnostjo, tretji premlevajo iniciative, volitve delegatov v društvih SSPZ. in JSKJ., krehamo se kje naj leta naš "Škol" itd. In pijemo po malem.

Izprevidel sem, da smatrajo našo naselbino drugod kot enoto. Motijo se! Razdeljena je v sledeče okraje, okrožja, vasi, mesta in trge: Ribnica, Žužemberk, Kurja vas, Pasja cuza, Suha Krajina, Kraški vrh, Brik Yard, Kriper Krik in razun teh še nekaj manj "važnih". Vse večje imajo že svoje Slovenske in narodne slovenske domove, tako da jih imamo sedaj že ŠEST (domov). Smo zelo napredni, ker imamo že tri banke, nevštevši Lojzetovo, ki izgleda kakor banka (tako jo je sam definiral). Imamo svojo zvezo trgovcev, torej prava slovenska trgovska komora. V prostorih, kjer zboruje, vidite po stenah napise: "SVOJI K SVOJIM". In so šli k zamorcem. Bilo je tako: Za banket je treba delavcev — to se pravi, kuharjev in strežajev. Dobili so zamorce. Kaj bi s Kranjčami, ki so le za kuhalnico in — žgance!

Ste že imeli kedaj bolezen kratkega spomina? Naš Lojze jo ima. Pred letom je predbacival direktoriju Slov. nar. doma na St. Clairju, da je pozabil na mili naš jezik, na narodnost in slovensko polko, in ker je to storil, obstoji nevarnost (Lojze je tako pisal), da bo veliki avditorij velikega Slov. nar. doma kmalu na razpolago zamorcem in Kitajcem ter drugim takim, katerih previdni stvarnik ni naredil po svoji podobi. Uresničilo se je, da so prišli notri zamorci. Da bo preokba popolna, naj naša slavna trgovska komora dobi drugič Kitajce.

V ostalem se imamo po starem. Lojze uničuje alkohol, pogrebni pa možgane. Rezultat je enak, ker je cilj "eden".

Veliko "novega" in "neodkritega" o slovenskem Clevelandu poroča urednik "Delavca", kateri pa ima toliko imen, da bi jih celo dr. Kern ne zvalgal. Če si bi jih Mr. Nevesekdo stlačil v žep, pa bi brat vrhovni zdravnik gotovo "pronašel" zadostno težo. V svoji fliki piše prelahki urednik, da druš. št. 600 SNPJ. zato predlaga Cleveland za sedež bodoče konvencije SNPJ., ker je tukaj, močna socialistična mašina, ki bo diktila delegaciji. Naš Lojze pa pravi, da je tukaj samo par socijalistov, pa še tisti ne vedo kaj je to "za ena spaka". Oba trdita, da pišeta samo resnico, ne vem pa, kateri bolj "čisto".

Pomlad je tu — ki vse prenavlja, in tudi "progressivni" blok SNPJ. je oživel. Sveti strabanski Jernej pridiga po Canonsburgu da kaj. Samo vrv bi si še moral pripasati, škapulir si bi moral natakniti nazaj

na vrat, pa bi bil pravi samostanski frater. Naš slovenski sveti Jernej si je določil plemenito nalogo: Osoboditi verne Slovence, in neverne. Oboje tlačj glavni odbor (to ti je krokodil!), in če hočemo biti kedaj svobodni, pereat glavni odbor SNPJ!

Premogarjem je naš sveti Jernej že narisal načrt, kako bodo razdelili Mellonove limone in milijone. Obľubil jim je postaviti lepo, čisto novo cerkvico, toda ne iz opeke, dobljene iz razdrtega dimnika ki diši po premoju in dimu. Sveti slovenski strabanski Jernej sestavlja sedaj "gobave bombe", ki jih prinese s seboj na prihodnjo konvencijo. Sveti Jernej ne bo osamljen reševal koristi SNPJ. Šepić npr. se razume na plin, ki ga pumpa iz puhlih butic v vzhodnem Ohiju. Obvestili so tudi Pepeta s pipcem, da naj organizira armado pipčarjev na zapadu (Old Timer je že poročal kako brusijo, in barvajo pipce). S severa pride baje "ves pripravljen" živilski minister, kar znači, da je "armada" popolna. Njen feldcajgmajster Nevesekdo, ki se sedaj potika v Detroitu, bo na prihodnji konvenciji "mož na svojem mestu". Pride tudi Bingelj iz Chicaga — odrešenje je torej zasigurano! Oba imata slavno preteklost, slavno sposobnost in slavno slavnost.

Lenčajev Tonček.

S. N. P. J. NA RAZPOTJU.—ALI GRE V POGUBO, ALI NAPREDUJE?

DETROIT, MICH. — Sledeča dogodka naj služi za primero, kako pristranski, naduti in teroristični so naši prijatelji "komunisti", katere se bi moglo pravilno označiti le za laži-komuniste.

V druš. št. 121 SNPJ. v Detroitu je bilo na januarski seji predlagano, da poišče za svoje zborovanja drugo dvorano, iz razloga, da v sedanji nima reda. Glasovanje o tem predlogu ni izpadlo tako kot so "komunisti" hoteli in nastala je "galama". Predsedniku so očitali, da je štel krivično. Glasovalo se je ponovno, z istim rezultatom. Zopet so zakričali, da je bilo štetje nepravilno. Nato je bil sprejet predlog, da se o stvari glasuje tajno. Tudi tajno glasovanje ni sprejelo sklepa večine. Torej skoz in skoz so hoteli komunisti s svojo usiljivostjo, s svojo "galamo" in obdolžitvami na predsednika izsilili večino za svoj predlog. Večina je bila tolerantna in jim je dopustila, da so šli v ekstremnosti. Društvu je to v kvar — toleranci morda tudi.

Prišli so zopet na februarsko sejo ter obtožili neko članico, ki je pobirala volilne listke, češ, da je od nekoga vzela dva ter s tem pripomogla večini. Obtožba ni imenovala društva, h kateremu članica spada, ni označila nobenih točk pravil katere je baje kršila in je bila tako konfuzna, da jo je moralo društvo enostavno zavreči.

Na marčni seji istega društva se je razpravljalo o iniciativah društva št. 5 za zmanjšanje števila delegatov in št. 600 za premestitev sedeža konvencije. "Komunisti" so prišli instruirani, to je, z navodili, ki jih dobe na svojih "tajnih" sestankih pred sejo. Nastopati morajo vsi kakor eden pod direktivo človeka, ki je nečlan naše organizacije, na sejah pa imajo svoje "floor leadre". O omenjenih iniciativah se je glasovalo od točke do točke, in vsakikrat je bilo od "one strani" enako število glasov proti. Vpili so proti glavnemu odboru in mu podmetavali iniciativi na način, ki je moral nepoučene res ostrašiti. Npr.: Glavni odbor hoče malo delegatov zato, da jih bo lažje ustrahoval ter da

se mu ne bodo upali postaviti v bran. Dobili so za svoje argumente dva glasa večine, in od te strani ni bilo "galame". Kolikšna razlika! Če bi bili oni v manjšini za dva glasova, bi vpili, kričali, skakali proti predsedniku, tako pa je bilo vse allright. V tem slučaju je predsednik "dobro" štel, če pa bi bila večina taka da jim ne bi ugajala, pa bi mu rekli, da šteje "krivo".

Ljudje, ki danes delujejo v SNPJ. po navodilih provokatorjev, so večinoma zapeljani; ne čitajo in ne razumejo ničesar. Razredni boj jim je nekaj nepojmljivega, pa jih je lahko navduševati s "krvavo" revolucijo. Tisto članstvo SNPJ., katero je to organizacijo ZGRADILO, naj bo oprezno. Med vami je TISOČE takih, ki STE BREZBRIŽNI in ne zasledujete notranjih in zunanjih bojov. "Tolerantni" ste vsled DUŠEVNE lenobe, ker je lažje biti "prijazen" kot pa misliti in se boriti v mejah pravice in dalekovidnosti.

Te vrstice niso očitane, ampak svarilo. Če ne boste oprezni danes, boste izgubili svojo organizacijo, sad svojega četrtsotletnega dela, in boste preklinjali one, ki vam niso krivi. — P. O.

AKCIJA ZA DOM "PROLETARCA" IN J.S.Z.

CHICAGO, ILL. — Klub št. 1 je izvolil poseben agitacijski odbor za Dom JSZ. in "Proletarca", katerega korespondenčni tajnik je Fred A. Vider. Ostali člani odbora so D. J. Lotrich, Frank Margole, Vinko Ločniškar in Fr. Zaitz.

Od kar je bilo objavljeno zadnje poročilo o akciji za Dom JSZ., so obljubili vzeti delnice John Olip dve (štiri že ima), Mr. in Mrs. Basha dve in Miss Albina Logar dve.

Klub št. 235 JSZ. v Sheboyganu, Wis., je vzel še tri delnice in poslal zanje vsoto \$75.00. Vsega skupaj ima sedaj štiri, vse plačane.

Med onimi, ki se zavedajo kolike važnosti bi bil delavski dom, ki bi služil našemu kulturnemu delu, in v katerem bi bila knjigarna, knjižnica, naši uradi itd., je tudi H. G. Perušek. Poklonil je v ta namen dve sliki, cenjeni \$85.00, toda sta vredni precej več. Zanje so izdani posebni tiketi, ki so po 25c. Dve ali dva, ki bosta imela srečo, dobila sliki na koncertu "Save" dne 20. maja v dvorani SNPJ. — P. O.

VROČI DNEVI V WAUKEGANU ŠE PREDNO JE PRIŠLA OFICIJELNA POMLAD.

WAUKEGAN, ILL. — Tudi tukaj imamo armado brezposelnih; njene posamezne čete pohajkujejo od tovarne do tovarne na lovu za delom, ki pa ga ni, ker se z odsilavljanjem vposljenih nadaljuje.

V nedeljo 18. marca se je vršila izredna seja delničarjev Slovenskega narodnega doma, ki je bila precej burna. Imamo namreč dve stranki, in prememba gotovih članov direktorija na zadnjem letnem občnem zboru je spor poostrila. Ne vem, če se moremo ponasati z inteligenco, če se namesto pametnega debatiranja psujemo med seboj. Naselbina ima toliko prilike delati za svoj napredek, pa se nekateri njeni najaktivnejši in najzgovornejši ljudje toliko trudijo za malekostne osebne boje. Priporočal bi staršem, kadar privedejo na seje delničarjev mladino v namenu da jim pomaga pri glasovanju, naj jo pouče na lepši red in boljše vedenje kot pa so ga nekateri izmed nje zadnjih pokazali. Tudi za starejše, tistih ki se jih tiče,

bi bilo častnejše, če bi se na seji zadržali kot se bi pametni ljudje morali.

Na seji dne 15. januarja so bili izvoljeni trije delničarji, da pregledajo letne račune. Spor je namreč dobil ostrejši značaj tudi radi računov, in boj je bil končno zanešen v tukajšnje angleške dnevniške in nekaj tudi v "Prosveto". Na izredni seji 18. marca, ki jo omenjam prej, so podali svoje poročilo o računskem poslovanju za leto 1927, ki ga je precejšnja večina navzočih odbrila. Prečitano je bilo tudi poročilo računskega veščaka, ki pa ga seja ni vzela na znanje, kajti S. N. D. ni imel z njim nikakega opravka. Če se bi odborniki termina 1927 držali sklepa delniške seje 15. januarja ter pravil S. N. D., pa ne bi prišlo do tega kar se je dogodilo in se dogaja. Naselbini jemlje ta mučni boj ugled in ji ovira tisto delo, katerega bi morala vsrčiti z vso vnašo — to je — kulturno delo.

Napad, ki je bil izvršen na domovega tajnika Vinko Pinka je nesramen in vreden vsega obsojanja. Čemu imamo sodišča?! Kaj bi se dogodilo, da je napadalec imel opraviti s kakšnim vročerkvnežem?! Sreča njegova, da je bilo nasprotno!

Še toliko: Mi verujemo v demokracijo, ne pa v nasilstva ali diktaturo. Večina vlada, ne manjšina! Ob priliki se zopet oglašim. — Poročevalec.

J.S.P.D. V CHICAGU IZDA NOVO SERIJO DELNIC.

Jugoslovansko stavbinsko in posojilno društvo v Chicagu, Ill., otvori 38. serijo delnic v petek, 6. aprila 1928, v dvorani SNPJ., 2657 So. Lawndale Ave., vhod z zapadne 27. ulice. — Vabimo rojake in rojakinje v Chicagu in okolici, da pristopijo kot člani-delničarji k Jugosl. stavbinskem in posojilnem društvu, kjer bo njih denar varno in obrestonosno naložen, in kjer se jim ni treba bati nikake izgube. To gospodarsko društvo je pod nadzorstvom države, kakor tudi svojega članstva, in veš denar je posojen na domove članov na prvo vknjižbo (first mortgage), kar znači, da je varno naloženo. Obresti od vlog znašajo do 7% ali več kot polovico več kot pa na bankah, ki plačajo le po 3% na leto. Ugodnosti, ki so jih deležni člani stavbinskega in posojilnega društva, niso samo pri vlaganju svojih prihrankov, temveč tudi v slučaju, ako si name ravajo kupiti svoj dom, pa nimajo dovolj lastnih sredstev za dosego tega namena. Naše društvo jim posodi denar pod boljšimi pogoji in z manjšimi stroški, kot pa kakšna banka ali druga taka institucija. Mnogo rojakov je na ta način prišlo do svojih domov — ali jim je bilo vsaj omogočeno doseči ta cilj — in oni vedo ceniti delo in zasluge, ki jih ima stavbinsko in posojilno društvo do delavstva ter splošnega napredka. Vpisovanje v to novo serijo se vrši kot zgoraj rečeno dne 6. aprila t. l. v omenjenih prostorih, kjer ima naše stavbinsko in posojilno društvo svoje seje vsak petek ob 8. uri zvečer. Vsa nadaljna pojasnila o razredih, vplačevanju in drugo, vam radevolje da vsak uradnik tega društva, ali pa ako se obrnete naravnost na tajnika na naslov Joseph Steblay, 2636 So. Ridgeway Ave., Chicago, Ill. Telefon: Lawndale 9562.

Za publicijski odsek J. S. P. D.,

Frank Smith.

Oglašajte priredbe društev in drugih organizacij v "Proletarcu".

Volitve delegatov za VII. redni zbor J. S. Z.

Iz glasovnic, ki jih je tajništvo prejelo dosedaj, je razvidno, da dobiva za sedež prihodnjega zbora največ glasov Chicago. Članstvo ima odločiti o mestih Milwaukee, Chicago in Cleveland. Zbor se prične v soboto zjutraj 19. maja in se konča v ponedeljek 21. maja.

Vsak klub, ki ima do 50 članov in članic je upravičen do enega delegata, in potem za vsakih nadaljnjih 50 članov enega delegata več.

Vsako društvo in vsak klub Izobraževalne akcije je upravičen do delegata.

Vožnje stroške delegatom, ki jih izvolijo klubi JSZ. in konference, plača JSZ. iz konvenčnega fonda, dnevnic pa jim plačajo klubi.

Volitve delegatov so se pričele 1. aprila in končajo 12. maja. Tajništvo JSZ. razpošlje tozadevna sporočila in poverilnice v kratkem. Klube prosimo, da za volitve delegatov vpoštevajo to naznanilo, ter da na svojih sejah razpravljajo o sledečem sporedu, ki bo predložen zboru v razpravo, oziroma v odobritev:

OTVORITEV IN KONSTITUIRANJE ZBORA.

- 1.) Otvoritev VII. rednega zbora (glavni tajnik J.S.Z.)
- 2.) Volitve verifikacijskega odbora (za pregled pooblastil, tri člane in gl. tajnik.)
- 3.) Predložitev poslovnika in dnevnega reda.
- 4.) Volitve predsednika in podpredsednika.
- 5.) Volitve dveh zapisnikov.

POROČILA IN REFERATI.

- 6.) Poročilo tajnika o delu in stanju JSZ., volilni kampanji in o aktivnostih zveze od VI. rednega zbora. Poroča tajnik Charles Pogorelec.
- 7.) Poročilo sekcijjskih odborov:
 - a) za slovensko sekcijo poroča tajnik Frank Zaitz.
 - b) o delu članov srbske sekcije poroča Geo. Maslach.
- 8.) Zvezno glasilo in literatura, poročata za uredništvo Fr. Zaitz in za upravnštvo Chas. Pogorelec.
- 9.) Izobraževalna akcija JSZ., poroča tajnik Chas. Pogorelec.
- 10.) Poročilo delegata Zveze o konvenciji socialistične stranke v New Yorku.
- 11.) Predsedniške volitve in naša kampanja, poroča Frank S. Tauchar.
- 12.) Poročila tajnikov Konferenc: Penna, Ohio (dve), Kansas, Illinois-Wisconsin).
- 13.) Poročilo stavbinskega odseka JSZ., poroča tajnik Fr. Zaitz.
- 14.) Naše delo med mladino, referent Jaško Radelj ml.
- 15.) Jugoslovanske podporne organizacije in naše gibanje, referent Fr. Zaitz.
- 16.) Socialistična agitacija med srbo-hrvatskim delavstvom v Ameriki, referent Peter Kokotovich.
- 17.) Kulturno delo med slovenskim delavstvom v Ameriki, poroča Fr. Alesh.
- 18.) Strokovno organizirano delavstvo in J.S.Z., referent Jože Zavertnik.
- 19.) Zadrugištvo, referent Anton Garden.
- 20.) Poročilo odbora za pravila (Blaž Novak, Chas. Pogorelec, Fr. Zaitz).
- 21.) Razpust zbora.

Naš zbor se bo vršil dober mesec po konvenciji soc. stranke in bo razpravljal ter sklepal o njenih predlogih za reorganizacijo, o volilni kampanji ter o vsem, kar je navedeno v sporedu. Ker bo to zborovanje eno najvažnejših v zgodovini našega pokreta, apeliramo

na vse klube, da naj izvolijo svoje delegate. Ako pa kateri klub tega nikakor ne more, naj pooblasti kakega sodruga ali sodruginjo v Chicagu, kjer se bo zbor vršil, da ga zastopa.

O SKUPNI PRIREDBI DRUŠTEV S.N.P.J. V COLLINWOODU. — PRIDRUŽITE SE KLUBU ŠT. 49 J.S.Z.!

COLLINWOOD, O. — Priredba skupnih društev SNPJ. v Collinwoodu dne 25. marca je bila sijajen uspeh. Program je vključeval govore, glasbene točke, igro itd. Udeležba popoldne je bila dobra, zvečer pa sta bili natlačeni obe dvorani; nabralo se je namreč mladine, ki rada pleše. Ob pol devetih so nas posetili "Buckeyes", št. 626 SNPJ. iz Barbertona, O., v rdečih uniformah; bilo je 35 fantov in deklet, ki so se pripeljali s posebnim avto-busom. Odšli so ob 12. ter izjavili, da so se dobro zabavali med nami.

Polovica prebitka te skupne priredbe gre v pomoč stavkujočim premogarjem, ostala se razdeli sodelujočim društvom.

Klub št. 49 JSZ. je imel v načrtu vprizoriti v nedeljo 22. aprila igro, a je namen opustil. Sklenil pa je prirediti, ako mogoče, predavanje. Če bo aranžirano, bomo sporočili.

V Collinwoodu je mnogo razumnih rojakov, ki bi bili klubu št. 49 zelo dobro došli. Naselbina kakor je naša potrebuje močan, delaven socialistični klub, in naloga tistih, ki spadajo ali pa bi imeli spadati vanj, je, da ga zgrade. Če se bore proti nasprotnikom in nazadnjaštvu kot celoti posamezno, bodo slabo uspeli. Solidarno kot skupina, organizirana v klubu, bo zmagovala.

Klub št. 49 JSZ. zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu dopoldne v mali dvorani Slov. del. doma. Pridružite se mu in pridobite tudi druge, da pristopijo vanj.

F. B.—č.

KLUBOM IN DRUŠTVOM KONFERENCE J.S.Z. V ZAPADNI PENNSYLVANIJ.

V svrhu, da se delovanje Konference soc. klubov in društev Izobraževalne akcije v zapadni Pennsylvaniji čimbolj utrdi, je potrebno, da negujemo medsebojne stike tudi med zborovanji. Zadnje se je vršilo 25. marca v Pittsburghu, prihodnje bo enkrat junija na Lawrenceu. Naša organizacija ima, kot vsaka druga, stroške, ne pa rednih dohodkov. Pričakovati je vsled tega, da jo utrdimo tudi v tem oziru.

Klube in društva v zapadni Penni, ki imajo s konferenčno organizacijo kakršenkoli opravke, ali ako ji žele kaj svetovati, ali ji finančno pomagati, prosimo, naj se obračajo na naslov, njenega tajnika, ki je, Victor Vodišek, Box 172, Strabane, Pa.

SODRUGOM IN SOMIŠLJENIKOM V WARRENU.

WARREN, O. — V soboto 14. aprila zvečer se vrši seja kluba št. 243 JSZ. v Jugoslovanskem domu. Razun drugih važnih stvari bodo volitve za sedež VII. rednega zbora JSZ. in pa razprava ter sklepanje glede našega delegata. Udeležite se te važne seje polnoštevilno. Privedite svoje znance, da postanejo naši člani, kajti izmed raznih je to en način, da pomagamo naši stranki na njeni poti navzgor. — Frank Modic, tajnik.

Sijajna konferenca J. S. Z. v Pittsburghu

Ko je bila Konferenca JSZ. za zapadno Pennsylvanijo po vojni zopet ustanovljena, je bila majhna in skromna. Borila se je dolgo z mnogimi težkočami in ovirami, predno se je docela uveljavila. Danes je naš zborovalni forum, naš sovjet ali kakor ga že hočete imenovati.

Njeno zborovanje v nedeljo 25. marca v Slovenskem domu v Pittsburghu je bilo sijajno. Prisotnih je bilo 40 zastopnikov in 25 gostov, ki so reprezentirali 14 klubov JSZ. in trinajst društev Izobraževalne akcije JSZ. Predsedoval je Anton Zornik iz Herminija, zapisnik pa je vodil Jacob Pavčič iz Canonsburga. Zborovanje je bilo eno najživahnejših v zgodovini te konference po njeni reorganizaciji.

Premogarji v Penni so v gigantičnem boju za svoja prava, bore se za pravico živeti! Nihče, ki ne pozna razmer v premogovniških krajih od bližje, nihče ki ne pozna terorizma oblastnikov, si ne more predstavljati, koliko trpe naši ljudje in vsi drugi delavci v teh krajih. Konferenca v Pittsburghu je naravno razpravljala o problemih, ki so premogarjem najbližji in se jih vitalno tičejo.

Obširna je bila diskuzija o bodoči konvenciji socialistične stranke v New Yorku in njeni agendi. Enako se je mnogo in stvarno razpravljalo o VII. rednem zboru JSZ., ki se prične 19. maja.

Za tajnika Konference ostane Vid Vodišek, Canonsburg, in člani pomožnega odbora za pomoč stavkujočim premogarjem so ponovno izvoljeni. Njegov tajnik je John Terčelj. Ta odbor ima delo v rokah, vrši ga vestno in konferenca je to vpoštevala.

Na zboru JSZ. bo pennsylvansko konferenco JSZ. zastopal John Ban (Pittsburgh).

Prihodnje zborovanje soc. klubov in društev Izobraževalne akcije bo na Lawrencu. Vršilo se bo v novem domu, ki ga gradi društvo SNPJ. Vzrok, da so se zastopniki izrekli za Lawrence, je ta: Dne 6. aprila 1919 se je vršilo na Lawrencu zadnje zborovanje prejšnje konference klubov JSZ. Nato je nastopila stagnacija, klubi so se razpuščali, prejšnji aktivni sodrugji so se umaknili, vez ki jih je spajala skupaj, je izginila. Le mala skupina je delala naprej in počasi zbirala nazaj razpršene čete. Ampak teren za agitacijo je bil zelo neugoden, ljudstvo razočarano in zbegano. V takih okoliščinah so naši sodrugji šli na delo za obnovo konference organizacije JSZ., in prvo zborovanje so imeli 24. junija 1923 v isti dvorani na Lawrencu kot se je vršila prejšnja konferenca. Tako je torej naselbina Lawrence v našem pokretu zapadne Pennsylvanije igrala važno vlogo. Domu društva, v katerem so se vršila mnogoteri naša zborovanja, je, kot že poročano, pogorel, in zgradilo je novega. V tem novem domu bo prihodnja konferenca, ki bo imela udeležbo

kakor še nobena dozdej v zapadni Pennsylvaniji. Vršila se bo kak mesec po VII. rednem zboru JSZ., torej koncem junija to leto. — *Poročevalec.*

TONE ŠUBELJ

Slovenske naselbine imajo to leto priliko, da se seznanijo s slovenskim opernim pevcem, ki si je to ime tudi zaslužil. Tone Šubelj, pevec ki ga imamo tu v mislih, je prišel v Ameriko koncem februarja to leto. V New Yorku je že imel par koncertov, na katerih je bila udeležba tolikšna kakor si jo človek le more želeti.

Na njegovem drugem koncertu v New Yorku je pela tudi Elizabeth Grahek iz Joliet, preje članica čikaške opere, sedaj angažirana pri Metropolitan operi v New Yorku.

Anton Šubelj je pevec-umetnik. Že kot deček je imel veliko veselje do petja in lep glas. Leta 1918 je vstopil v ljubljanski Konservatorij, kjer je absolvirал pod ravnateljem g. Hubadom glavni predmet solopetje, operno in dramatično šolo. Potem je šel v Berlin, kjer je študiral eno leto na "Hochschule fuer Musik und darstellende Kunst". Ko se je vrnil iz Berlina, ga je angažirala ljubljanska opera, kjer je ostal pet sezon. Med tem časom je odšel v počitnicah študirat na Dunaj operno režijo, tako da je postal leta 1926 tudi operni režiser državne opere v Ljubljani. Pel je v raznih krajih. S celo ljubljansko operno trupo je gostoval v Sarajevu, Dubrovniku, Splitu, Zagrebu itd. L. 1923. je priredil s komponistom Kogojem koncertno turo po Julijski Krajini. Ovirali so ga pri tem italijanske oblasti, češ, da širi pod masko koncertov propagando za slovenski jezik. Le s težavo je dobil dovoljenje za nastope. Italijani, ki so prišli na njegove koncerte, pa so bili tako vznemirjeni, da so aplavdirali celo bolj kot Slovenci. Pred koncertom v Tolminu so ga šovinistični italijanski oblastniki zaprli, a so ga potem na posredovanje prijateljev izpustili ter mu dovolili nastopiti na koncertu pod pogojem, da bo zapel tudi dve pesmi v italijanskem jeziku . . .

Šubeljnova posebnost so mladinski koncerti; na tem polju je dosegel naravnost velike uspehe. Prihodnje jesen je angažiran za vrsto mladinskih koncertov po Ameriki, preje pa bo še nastopil v raznih naših naselbinah, da bodo imele priliko čuti res dobrega pevca in se diviti lepoti naših pesmi. Nastopil bo le tam, kjer naselbine žele da nastopi. Naselbine v čikaškem okrožju se lahko obrnejo za pojasnila na Frank Aleša, 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill., ali pa direktno na Antona Šublja, 194 Singer St., Astoria, L. I., New York.

Ali ima vaša naselbina stalnega poročevalca, ki dopisuje v Proletarca? Ako ne, sporočite vi v ta list vsako zanimivost in važen dogodek med vami.

Za OHIO V nedeljo 29. aprila ob 2. popoldne v vzhodni slovenski dvorani v Boydsvillu, BRIDGE-PORT, konferenca soc. klubov in društev. Izobraževalne akcije J.S.Z.

IZ UPRAVNIŠTVA.

Za našo prvomajsko številko se opaža veliko zanimanje. V zadnjem izkazu smo navedli nekaj večjih naročil, med katerimi je imel prvenstvo klub št. 1, ki je naročil tisoč izvodov. — Od tedaj so poslala naročila sledeča društva: št. 473, SNPJ., Saginaw, Mich., 10 izvodov; št. 86, SNPJ., Chicago, Ill., 25 izv.; št. 206, SNPJ., Gross, Kans., 25; druš. "Slovenski Narod", Youngstown, O., 10; St. Michael, Pa., 12; Reading, Pa., 10; Taylorville, Ill., 10; klub št. 114 JSZ., Detroit, Mich., 100.

Največ naročil za prvomajsko številko pride prva dva tedna v aprilu. Ker bo tudi letošnja enako obširna kot prejšnje in v tehničnem oziru ter v izbranosti čtiva izboljšana, se zanašamo na sodruge in somišljenike za sodelovanje.

"New Leader", angleško socialistično glasilo ameriške soc. stranke, je dobil v prejšnjih tednih do 27. marca 3,691 novih naročnikov. Prijatelji, pomagajte mu v tej kampanji da se razširi čimbolj, in ob enem agitirajte za razširjenje "Proletarca".

Razni listi imajo ta teden takozvane velikonočne izdaje. "Proletarec" izide v običajni slavnostni opremi za prvi maj. Dobite mu naročil in oglasov. Delujmo za delavski tisk! Prvomajška številka "Proletarca" je dosegla višek v razvoju slovenskega časnikar-

stva v Ameriki in je v kredit delavskemu gibanju. Ako ste za to, da jo v tem letu še bolj izpopolnimo, dobite ji čimveč mogoče naročil.

Prihodnjič bomo zopet navedli nekaj citatev iz pism naših agitatorjev. Na vse pa apeliramo: Delujte, da se "Proletarca" po naselbinah razširi, in da dobi prvomajška številka naročila iz vseh krajev Zed. držav.

IVAN MOLEK BO PREDAVAL V WAUKEGANU.

V soboto 21. aprila zvečer bo predaval v spodnji dvorani Slovenskega narodnega doma v Waukeganu s. Ivan Molek o predmetu "KRIZA DRUŽINE". Predavanje je aranžiral klub št. 49 JSZ. Udeležba bo gotovo obilna, kajti predavanja so v naši naselbini redka. Razun tega je predmet, o katerem bo predaval s. Molek zelo zanimiv in poučen in se bo vsakdo potrudil, da pride omenjeni večer v dvorano. — F. Z.

ČLANSTVU J. S. Z. V BARBERTONU.

BARBERTON, O. — Seje kluba št. 232, JSZ. se bodo v naprej vršile vsako drugo nedeljo v mesecu, ob 6. zvečer v navadnih prostorih. Vzrok da smo seje preložili je, ker bomo zvečer imeli več časa za razne diskuzije, predavanja in debate in sploh o vseh vprašanjih, ki pridejo na dnevni red. Prihodnja seja bo 8. aprila. Apeliramo na vse, da se jo udeleže; pripeljte seboj tudi prijatelje. Vstop na seje našega kluba je prost vsakemu, ki pride z dobrim namenom. — *Tajnik.*

Slovenskemu ženstvu v CHICAGU naznanjam, da je

ANTOINETTE BEAUTY PARLOR

sedaj pod mojim vodstvom. Priporočam se vam vsem za naklonjenost in vam zagotavljam najboljšo postrežbo. Stalne odjemalke so deležne ZNIŽANIH CEN. Izvršujemo vse v to stroko spadajoče posle. Edina slovenska firma te vrste v Chicagu.

Permanent waving, marcelling, finger and water waving, etc.

Naslov: 3525 W. 26th Street, Chicago, Ill., Telefon, Crawford 1031.

FRANCES A. TAUCHAR, lastnica.

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

se priporoča rojakom v Ameriki za vse finančne transakcije.

Njene ameriške zveze so:
1.) S. N. P. J. v Chicagu. 2.) Amalgamated Trust and Savings Bank, Chicago, Ill., 111 West Jackson Blvd. 3.) Amalgamated Bank of New York, 11—15 Union Square, New York. 4.) Frank Sakser State Bank, New York.

Hranilne vloge obreštuje

nevezane po 5%
vezane po 7%

Denar za našo banko se lahko pošlje eni teh bank s pristavkom:

Na račun Zadrúžne banke, (On account of Zadrúžna Banka), Ljubljana, Jugoslavia

Zadrúžni banki pa je treba sporočiti, koliko in kam se je denar nakazal in kakšnemu namenu naj služi. Obračajte se v vseh bančnih in podobnih poslih na naš zadrúžni zavod.

Zaključna predstava dram- skega odseka kluba št. 1 J. S. Z. v Chicagu

Program vključuje tudi pevske točke

Toliko smeha, kot ga bo v nedeljo 8. aprila v dvorani ČSPS, v Chicagu na naši predstavi že dolgo ni bilo. Kajti če ga ne izvabi "Zdravnik proti svoji volji", ga tudi nihče drugi ne bi mogel. Moliere nima zastoj slovesa, da je spisal dobre komedije. Njega že davno ni več, njegove komedije pa žive in zabavajo stotisoče ljudi po svetu naprej in naprej.

To ni kaka hvala radi reklame. Ker bo ta igra dobro vprizorjena, boste imeli v nedeljo dokaz, da se tu nič ne pretirava, ampak obratno.

Popoldne ob 3. se začne program. Najprvo nastopi ženski zbor "Save" in potem Ivan Beniger, ki bo pel tenor solo. Mr. Gonzales bo spremljal zbor in solista na glasovirju. Za pevske točke se prične igra, ki ima tri dejanja. V tretjem se scenerija menja.

Vstopnina v predprodaji je 75c, pri blagajni \$1. Vpoštevajoč naše stroške, ki jih imamo s pripravami za igro ter s kostumi, ki jih bodo imeli igralci, visoko najemnino dvorane, orkester itd., je vstopnina nizka.

Po programu bo prosta in plesna zabava. Igral bo orkester "Zvonimir". Kdor vstopnice še nima, naj vpraša zanjo kakega člana ali članico kluba št. 1, ali pa se oglasi pri tajniku Peter Berniku. Dobite jih lahko tudi v uradu "Proletarca".

IZREDNA SEJA KLUBA ŠT. 114 J. S. Z. V DETROITU.

Sodrugom kluba št. 114, JSZ, naznanjam, da se vrši izredna klubova seja v nedeljo 8. aprila ob 10. dopoldne v Hrvatskem domu. Na dnevnem redu je diskuzija o bodočem zboru JSZ, in o drugih važnih zadevah, kakor tudi volitev delegata za VII. redni zbor JSZ. Naj torej nobenega ne manjka.

Jože Mentony, tajnik.

MODERNA UNIJSKA PEKARNA

kjer dobite raznovrstno sveže in okusno pecivo
vedno na razpolago.
Postrežba prvovrstna.

JOHN BRADAČ,

lastnik

V Slovenskem Narodnem Domu,

6413 St. Clair Ave.,
CLEVELAND, O.

Vsem našim odjemalcem in drugim rojakom
želim vesele velikonočne praznike.

Dramski odsek kluba št. 1, J. S. Z., Chicago, Ill.

V nedeljo 8. aprila ob 3. popoldne

V DVORANI Č. S. P. S.,
1126 W. 18th St.

Komedija v treh dejanjih, štiri spremembe

"ZDRAVNIK PROTI SVOJI VOLJI"

(Le medecin malgre lui)

Francoski spisal Moliere, poslovenil Andrej Kobal.

Dvorana odprta ob 2:30 popoldne.

Pričetek igre ob 3. Po
igri ples in prosta zabava.

Med in po predstavi igra orkester "ZVONIMIR".

VSTOPNINA:

v predprodaji 75c, pri blagajni \$1.00.

OSEBE V IGRI:

Géronte, oče Lucinde		Frank S. Tauchar
Leandre, Lucindin ljubček		Anton Drozina
Sganarelle, Martinin mož		Andrew Miško
M. Robert, Sganarellov sosed		Frank Udovich
Lucas, Jacquelinin mož		Filip Godina
Valere, Gerontov sluga		Anton Andrejašič
Thibaut, oče	{ kmeta	 Vinko Ločniškar
Perrin, sin		
Lucinda, Gerontova hči		Frank Wegel
Martina, Sganarellova žena		Frances Vider
Jacqueline, dojilja pri Gerontovih in Luca-		Mary Kovach
sova žena		Anna Miško

Godi se v tistih časih, ko slavni zdravniki žive še v najskritejših kotičkih in vežejo butarice za preživljanje ter pijejo v zabavo.

I. dejanje: gozdna scena.

II. dejanje: Soba v Gerontovi hiši.

III. dejanje: Prva scena: Blizu Gerontove hiše.
Druga scena: Soba v Gerontovi hiši.

Režiser ANDREW KOBAL

Naše prihodnje priredbe: V torek 1. maja ob 8 zvečer v dvorani SNPJ. velika prvomajska slavnost v dvorani SNPJ. Na sporedu koncertne točke, angleški in slovenski govori, deklamacije ter angleška igra "The Second Story Man" (Spisal Upton Sinclair). Vstopnina samo 35c.

V nedeljo 20. maja koncert pevskega zbora "Save" v dvorani SNPJ.

"Revček Andrejček" v Sheboyganu

Ob zaključku sezone, ki bo za naš oder na veliko-nočno nedeljo dne 8. aprila, vprižori dramski odsek kluba št. 235 JSZ. v Fludernikovi dvorani veliko pet-dejansko ljudsko igro "Revček Andrejček", ki je med Slovenci zelo znana, privlačna igra. Na našem odru bo igrana v popravljeni obliki (izdaja 1926).

Bogata dejanja, resni in komični prizori, mlada ljubezen, trpljenje starih, onemoglih občinskih revežev, malomestne epizode, petje in filozofiranje, vse to je pripomoglo k priljubljenosti "Revčka Andrejčka". Ta igra zahteva mnogo oseb — dobrih igralcev in pevcev. Nalašč zanjo nanovo uglasbene ljubke melodične pesmi, bodo izvajane v najboljši harmoniji. Čuli boste samospeve, duet in zbor.

Dramski odsek našega kluba se je odločil za to igro, da ugotovi občinstvu, ki želi videti poleg klasičnih socialnih in drugih dram včasih tudi kako ljudsko ali narodno igro.

Ker je igra obširna, se prične točno ob določenem času, kot vse naše predstave. Pomnite, torej: prične se ob 7:45 zvečer.

Ker bo udeležba velika, prosimo vse, ki že imajo vstopnice, da pridejo v dvorano pravočasno. Kdor je še ni imel prilike kupiti, naj pride dovolj rano, ker bo prodanih le toliko vstopnic za kolikor oseb je v dvorani prostora. Če torej vstopnice še nimate, jo dobite na dan predstave pri blagajni, ako ne pridete prepozno.

Prijatelji dramatike naj te redke prilike ne zamude, kajti "Revčka Andrejčka" potem ne bo tako kmalu v Sheboyganu.

Anton Zorman, režiser.

Pristopajte k
SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI.

Naročite si dnevnik

"PROSVETA".

List stane za celo leto \$5.00, pol leta pa \$2.50.
Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba
za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

SLOVENSKA PEKARNA

Slovincem in Hrvatoma

v North Chicago-Waukegan, Ill.,

priporočamo moderno,
higijenično pekarno

"ROYAL BAKERY"

Gospodinje, vprašajte pri vašem trgovcu
vedno in povsod za kruh iz naše pekarnice.

ANTON F. ŽAGAR,
lastnik

1724 So. Sheridan Rd.

Tel. 5524

North Chicago, Ill.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

of Proletarec, published weekly at 3639 W. 26th Street, Chicago, Ill., April 1st, 1928.
State of Illinois, County of Cook, ss.

Before me, a notary public, in and for the state and county aforesaid, personally appeared Chas. Pogorelec, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the Proletarec and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to-wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor and business managers are: Publisher, Jugoslav Workmen's Publishing Company, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.; editor, Frank Zaitz, 2642 S. Ridgeway Ave.; managing editor, Frank Zaitz, 2642 S. Ridgeway Ave.; business manager, Chas. Pogorelec, 2218 So. Ridgeway Ave.

2. That the owners are: (give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock.) Slovene Section, Jugoslav Socialist Federation.

Trustees: John Olip, 2426 S. Clifton Park Ave.; Frank Alesh, 2124 S. Crawford Ave.; Vinko Locniskar, 2758 So. Ridgeway Ave.; Philip Godina, 3211 S. Crawford Ave.; Fred A. Vider, 2713 S. Avers Ave.; Peter Bernik, 2758 So. Ridgeway Ave.; Donald J. Lotrich, 1937 S. Trumbull Ave., all in Chicago, Ill.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.) None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest, direct or indirect, in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

CHAS. POGORELEC, Business Manager.

Sworn to and subscribed before me this 31st day of March, 1928.

ANTON BINA, Notary Public.

(My commission expires December 20, 1930.)

MARTIN BARETINCIC POGREBNI ZAVOD

324 BROAD STREET Tel. 1475 JOHNSTOWN, PA.

ANTON ZORNIK HERMINIE, PA.

Trgovina z mešanim blagom.

Peči in pralni stroji naša posebnost.

Tel. Irwin 2102—R 2.

CAP'S RESTAVRACIJA IN KAVARNA

L. CAP, lastnik

2609 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Phone Crawford 1382

Pristna in okusna domača jedila.

Cene zmerno.

Postrežba točna.

VŠČIPCI

KDO JE BOLAN?

"Slovenski Gladijator", marčna številka, je izšel samo na dveh straneh; na zadnji polovici naznanja:

Radi bolezní se je ta oblika
"SLOVENSKEGA GLADIJATORJA"
spremenila.

Radi čigave bolezní? "Gladijatorjeve" ali urednikov, ali upravnikov? Morda je bolan bankir? Vsekako, "Gladijator" je tudi na poldrugi strani povzročil Tonetu v Clevelandu in posebno Jožetu v Jolietu eno noč insomnije. Tudi Rev. Černe nima več tako zdravega spanja.

TEŽKA POKORA.

Jno. Dečman, Forest City, Pa., je šel k spovedi. Za pokoro je moral napisati drvarski dopis "Amerikanskemu Slovincu". Ubogi Dečman, težko, če si boš na tak način zaslužil nebesa.

KDO PRAVZAPRAV JE PRIJATELJ S.N.P.J.?

Sem čezdalje bolj v zadregi. Slučajno dobim v roke razne liste in vidim, da je največji prijatelj SNPJ. Bingelj s svojim "G.S.", nadalje Bartulović s svojim listom, vrhovni glasnik prijateljstva pa je "Radnik". Klerikalni "Amerikanski Slovenec" to bratovščino petkrat na teden blagoslovja, zato pa SNPJ. tako procvita! — *Janez Zlatoust.*

BINGLJEVA TOGOTA.

Bingelj od časa do časa napiše 'dopis'; danes je iz Clevelanda, jutri iz Chicaga, iz Cicera itd. In vsem se pozna, da jih kuje Bingelj in pa tistih par njegovih ljudi v Chicagu, ki se hudujejo, ker jim SNPJ. noče

biti molzna krava. Ob priliki, ko bo več zaleglo, bom naslikal Bingljeve zaveznike, ki sodelujejo z njim v nečednih dopisih z nečednimi nameni. — *RK.*

HURA! POMLAD JE TU IN REV. TRUNK ZOPET ORJE PO PISANEM POLJU.

Kot bi odrezal, je leadvillski župnik Rev. Trunk moral prepustiti "Pisano polje" v "Amerikanskem Slovincu" drugim peresom. Mož je jokal in se potoževal goram tam okrog, ki pa so bile "gluhe kot kamen". Enako gluha za njegove bridke pritožbe je bil Rev. Zakrajšek. "Ne boš," mu je ukazal Kazimir, in Trunk je moral utihniti. Sedaj, ko se Kazimir "zdravi" v domovini in se dobro ima, so rekli Trunku: "No, pa zopet puskusi!" In Trunk orje po starem in bo po starem izginil za brazdami. — *Galerist.*

KAM NA VELIKONOČNO NEDELJO?

V Sheboygnu, Wis., gremo v Fludernikovo dvorano, kjer vprizori klub št. 235 JSZ. v prenovljeni izdaji ljudsko igro "Revček Andrejček". In v Chicagu? Da, naše zbirališče bo dvorana ČSPS., kjer bo vprizorjena slovita Molierjeva komedija "Zdravnik proti svoji volji". Vsi, ki bodo imeli nove obleke, se bodo postavljali v novih, ostali pa bodo prišli v zlikanih in prenovljenih. — *Adv.*

MARY, NE Z MASLOM NA SOLNCE!

Čemu se bi človek oblačil toliko v belo, ako mu ne pristoja? Čemu se vpisovati v družbo treznosti, če pa si skoval preročenost na račun pijače žejnih grl? Čemu prisegati, da nisi prodajala močnih pijač, ko je vendar znano, da sta imela salun več let!? Tiste čudne reči, ki so se godile notri, tiste pijane spletke, hej, saj še niso pozabljene! In pa špital! Ženska, ne prisili nas, da bi mogli iti v takih zadevah predalet, da bi morali odgrinjati zastore in odpirati vrata bolnišnice! Čemu se v nevarnost podajaš, ko plavat ne znaš, in

H. Gregory Prusheck, SLOVENSKI UMETNIK

141 Asbury Ave.,

Evanston, Ill.

DR. JOHN J. ZAVERTNIK ZDRAVNIK IN KIRURG

Urad, 3724 West 26th Street
Stan 2316 So. Millard Ave., Chicago, Ill.

Tel. na domu Lawndale 6707, v uradu Crawford 2212-2213. Ura-
duje od 2. do 4. pop., izveniš tork in petek, in od 6. do 8.
zvečer vsak dan.

Frank Mivšek COAL, COKE AND WOOD. GRAVEL.

Waukegan, Ill.

Phone 2726

Tel.: Crawford 2893.

Dr. Andrew Furlan

edini slovenski
ZOBOZDRAVNIK
V CHICAGO

3341 West 26th Street.

Uradne ure: Od 9. do 12. dop., od 1. do 6. popoldne in od
7. do 9. zvečer. Ob sredah od 9. do 12. dop.

VICTOR NAVINSHEK

331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA.

Trgovina raznih društvenih potrebščin kot re-
galij, prekoramnic, znakov, kap, uniform, itd.

Moja posebnost je izdelovanje lepih svilenih za-
stav, bodisi slovenskih, hrvaških ali amerikaških,
po zelo zmernih cenah.

V zalogi imam velike izbero raznih godbenih in-
strumentov vseh vrst. Velika zaloga finih COLUM-
BIA GRAFONOL od \$30 do \$250 in slovenskih ter
hrvaških rekordov.

Moje geslo je:

Zmerne cene in točna postrežba.

Pišite po moj veliki cenik.

Naročila pošiljam v vse kraje Združenih držav.
Za obilna naročila se toplo priporočam.

nesmeš! Če pa hočeš, draga Mary, plavaj, in utoni. — *Žarkomet.*

WAUKEGAN-NORTH CHICAGO.

Naselbina Waukegan-North Chicago ima krasen Slovenski narodni dom. Ima cerkev, ima sijajno cerkveno šolo in dvorano. To je zahtevalo truda in novcev. In medtem, ko je fara kolikortoliko složna, se naprednjaki, napolnaprednjaki in laži naprednjaki ravšajo, da kaj. Naprednjakom ni mogoče delati, ker poslednji dve vrsti "naprednjakov" ne puste. Zato predlagam: razdelimo se na dvojce: kar je polovičarjev, spadajo na ono stran; kar je odkritih, res napredno mislečih rojakov, naj se koncentrirajo na tej strani. In občujmo med seboj kakor ljudje. — *A. K.*

KAJ JE NAPREDEK, IN KAJ JE BOJ?

Če po zverinsko napadeš tajnika Slov. nar. doma, ali storiš to ker si napreden ali zato, ker si izgubljenec? Če razbijaš okna predsedniku Slov. nar. doma, ali si vsled tega junak, ali kukavica? Take reči se namreč dogajajo nekje, — kje, to pač vedo tam kjer so okna v resnici razbili in tajnika resnično napadli. — *Solza, ki se razteka na gori.*

DVOBOJ MED CLEVELANDOM IN JOLIETOM.

Anton Grdina v Clevelandu in Jože Zalar v Clevelandu sta v dvoboju, v katerem se ima odločiti kdo bo zastavonoša v KSKJ. Vera pri tem ne prihaja v poštev, niti spovedni listek, ampak samo stvari, "ki so od tega sveta". — *Jerry Pengov.*

ZAPADNOST ZAPADNEGA DETROITA.

Slovenska naselbina na West Side Detroita napreduje, kot poročata frančiškan in misijonar Ambrožič ter rrrr frater Bartulovič. Bože, bo že, bi rekel Stritarjev Janko Bože. — *Opazovalec.*

ČUDNI RAČUNI.

Nekje je društvo, kateremu načeljuje Sepič, ki ima več prošenj za podporo kot šteje članov! Ker smo premalo učeni, prosimo njega, da nam pojasni to čudo. *A. Drob.*

USLUŽBA "FIRBCU" V COLLINWOODU.

Ne bo treba onemu, ki se ga tiče, več poslušati pod "prozorom", ker pri ključavnici se boljše sliši. — Klub št. 49 JSZ. je premestil svoje seje iz spodnje dvorane v gornjo. — *"Krenk".*

SLOVENSKI BEAUTY PARLOR NA WEST SIDE V CHICAGU.

Mrs. Frances A. Tauchar je otvorila na 3525 W. 26th St. v Chicagu damski salon ali Beauty Parlor, kjer bodo v to stroko spadajoča dela opravljale izkušene moči. Mrs. Tauchar zagotavlja vsaki posetnici dober service po nizkih cenah. Patronizirajte njen lokal!

Hočete zdravje? Smejte se!

Slovit zdravnik je proglasil: "Smejte se dolgo in od srca, če hočete biti zdravi!" Dejstvo je, da smeh stimulizira vsak organ v prsih in trebuhu, ampak pogoj za to je dober želodec, v ta namen pa je Trinerjevo Grenko Vino najboljše sredstvo. Obdržuje črevesje čisto, odstranja slab tek, neprebavo in zapeko. Pišite na Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill., za BREZPLAČEN VZOREC in priložite 10c za pošiljalne stroške.

Kupon za brezplačen vzorec.

Ime
Ulica
Mesto No. 1

VEČ KOT 40 LET

služi ta banka verno in pošteno vsem, ki njeno službo potrebujejo v bančnih poslih. Tisoče ljudi ji je poverilo prihranke, kateri znašajo mnogo milijonov dolarjev.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

vogal zapadne 19. ul. in Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Največja slovanska banka v Ameriki.

URADNE URE: od 9. zjutraj do 4. popoldne, v ponedeljek in soboto
od 9. zjutraj do 8. zvečer.

ZA VELIKONOČNO POTOVANJE V JUGOSLAVIJO SE OBRNITE NA NAS